

ОСМАНОВ Д. М.

Османов Ділявер Мідатович – заслужений діяч мистецтв України, доцент, професор кафедри оперно-симфонічного диригування Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського (Київ, Україна).

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-7883-3828>

ЗДОРЕНКО В. М.

Здоренко Віктор Михайлович – професор, народний артист України, завідувач кафедри оперно-симфонічного диригування Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського (Київ, Україна).

ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0003-4087-460X>

РОЛЬ КАФЕДРИ ОПЕРНО-СИМФОНІЧНОГО ДИРИГУВАННЯ НМАУ ІМ. П.І. ЧАЙКОВСЬКОГО У ЗБЕРЕЖЕННІ ТА РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ДИРИГЕНТСЬКОЇ ШКОЛИ

Розглянуто діяльність кафедри оперно-симфонічного диригування Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського у контексті збереження, розвитку й трансформації української диригентської школи. Проаналізовано історичні засади створення кафедри, окреслено основні етапи її становлення та виокремлено внесок провідних педагогів у формування національної виконавської традиції диригентського мистецтва. Виявлено специфіку освітнього процесу, що поєднує глибоку теоретичну підготовку з активною практичною діяльністю студентів, сприяючи формуванню цілісних професійних компетентностей майбутніх фахівців.

Наголошено на актуальних викликах, перед якими постає мистецька освіта в умовах воєнного стану, цифрової трансформації та глобалізаційних процесів. Акцентовано значення збереження культурної ідентичності й спадкоємності традицій як важливих складових професійного становлення диригента. Окреслено перспективні напрями діяльності кафедри, що передбачають інноваційні підходи до підготовки студентів, активну інтеграцію у міжнародний освітньо-культурний простір і посилення ролі випускників у формуванні позитивного іміджу української диригентської школи за кордоном.

Показано, що кафедра функціонує як стратегічний осередок професійної мистецької освіти, забезпечуючи безперервність традицій, відкритість до сучасних тенденцій і високий рівень професіоналізму у сфері диригентського мистецтва.

Ключові слова: українська диригентська школа, кафедра оперно-симфонічного диригування, музична освіта, НМАУ ім. П. І. Чайковського, художньо-виконавська традиція, національна музична культура, симфонічне диригування.

Постановка проблеми. Становлення і розвиток української диригентської школи є вагомим чинником формування національного мистецького простору та збереження ідентичності музичної культури в Україні. У цьому процесі ключову роль відіграють провідні мистецькі заклади вищої освіти, серед яких особливе місце

належить Національній музичній академії України імені П. І. Чайковського, зокрема її кафедрі оперно-симфонічного диригування. Саме ця освітньо-творча структура впродовж кількох десятиліть функціонує як центр підготовки висококваліфікованих фахівців у галузі диригентського мистецтва, формуючи сталі цінності професійної майстерності, творчої індивідуальності та національного виконавського стилю.

Українська диригентська школа вирізняється органічним синтезом європейських академічних традицій із глибоким осмисленням національного музичного контексту, що уможливорює формування самобутнього мистецького дискурсу в межах сучасної світової культури. Як засвідчено у фундаментальних музикознавчих дослідженнях, зокрема в багатотомному виданні «Історія української музики», витoki професійної музичної культури України ґрунтуються на багатовіковій традиції народної музики, що формувала специфіку інтонаційного мислення, ладо-ритмічні моделі та художньо-образну систему українського музичного мистецтва¹.

Ця спадкоємність між народною та академічною музичною традицією зумовила особливий характер української виконавської й диригентської культури, в якій професійна інтерпретація поєднується з національно обумовленим світоглядом і художнім мисленням. У процесі діяльності кафедри оперно-симфонічного диригування Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського формувалися творчі постаті, чия професійна підготовка спиралася не лише на європейські диригентські школи, а й глибинне розуміння української музичної традиції як культурно-історичного феномена. Їхні мистецькі здобутки стали вагомим внеском у збереження та примноження національної диригентської спадщини.

Сьогодні, в умовах глибоких суспільно-культурних трансформацій, воєнних викликів і цифрової модернізації освітнього процесу, роль кафедри оперно-симфонічного диригування як стратегічного центру мистецької освіти набуває нового змісту. Актуалізуються питання адаптації освітніх програм до сучасних вимог, збереження спадкоємності професійних традицій, інтернаціоналізації творчого досвіду та посилення ролі мистецтва як чинника національної єдності. У цьому контексті особливої ваги набуває усвідомлення історичних основ української музичної культури, сформованих упродовж століть і докладно осмислених у наукових працях з історії української музики.

Таким чином, науково-методологічне осмислення місця та функцій кафедри оперно-симфонічного диригування НМАУ імені П. І. Чайковського в системі збереження, розвитку й трансформації української диригентської школи є важливим завданням сучасного музикознавства, що дозволяє поєднати історичну тяглість із актуальними викликами культурного та освітнього простору.

Аналіз актуальних досліджень. Питання розвитку української диригентської школи, її історичних передумов, виконавських традицій і сучасного стану є предметом дослідження численних вітчизняних музикознавців, педагогів, культурологів.

Особливу увагу діяльності кафедри оперно-симфонічного диригування Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського присвячено в наукових та енциклопедичних працях І. Д. Гамкала. У статті «Диригентське мистецтво», вміщеній в Енциклопедії Сучасної України, автор розглядає українську диригентську школу як самобутнє художньо-професійне явище, що сформувалося на перетині європейських академічних традицій та національної музичної культури, підкреслюючи визначальну роль провідних освітніх інституцій у цьому процесі.

І. Д. Гамкало акцентує увагу на тому, що кафедра оперно-симфонічного диригування НМАУ ім. П. І. Чайковського є не лише навчальним підрозділом, а й

---

¹ Скрипник, Г. А., ред., 2016. *Історія української музики: у 7 томах. Т. 1. Кн. 1.* Київ: Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Т. Рильського.

осередком вироблення професійних диригентських принципів, виконавських стандартів і художніх цінностей, які забезпечують спадкоємність традицій та розвиток творчої індивідуальності диригента. На думку дослідника, саме в межах академічного середовища відбувається поєднання теоретичної підготовки, практики з оркестром і виховання світоглядних засад диригентської професії, що має вирішальне значення для розвитку національного музичного простору¹.

Таким чином, узагальнення наукових положень І. Д. Гамкала дозволяє розглядати діяльність кафедри оперно-симфонічного диригування НМАУ ім. П. І. Чайковського як стратегічний чинник збереження й розвитку української диригентської школи, що поєднує історичну тяглість, професійну майстерність і сучасні культурні виклики.

Істотний науковий інтерес становить також праця І. Стецького (2025), присвячена осмисленню диригентсько-педагогічної діяльності маестро Ділявера Османова, в якій акцентовано на його внеску в становлення високих професійних стандартів підготовки диригентських кадрів, а також важливості особистісного підходу до формування інтерпретаторської культури молодих музикантів².

Попри наявність значної кількості окремих наукових праць, комплексне та цілісне дослідження ролі кафедри оперно-симфонічного диригування НМАУ ім. П. І. Чайковського у процесах збереження й розвитку української диригентської школи залишається недостатньо розкритим, що обґрунтовує актуальність і необхідність подальшого наукового опрацювання цієї теми.

Мета статті – визначити роль кафедри оперно-симфонічного диригування НМАУ ім. П. І. Чайковського у збереженні та розвитку української диригентської школи.

Завдання дослідження:

- проаналізувати історію становлення кафедри оперно-симфонічного диригування;
- визначити внесок провідних педагогів у формування національної диригентської школи;
- окреслити сучасні виклики та стратегічні напрями розвитку кафедри.

Виклад основного матеріалу. Кафедра оперно-симфонічного диригування НМАУ ім. П. І. Чайковського відіграє ключову роль у формуванні, збереженні та подальшій еволюції української диригентської школи, яка є невід'ємною складовою національної музичної культури. Історія кафедри веде початок від 1918 року, коли було засновано Київський державний музично-драматичний інститут імені М. В. Лисенка, що заклало фундамент розвитку висококваліфікованої диригентської освіти в Україні.

Перші видатні педагоги кафедри Валеріан Бердяєв і Фелікс Блуменфельд створили методологічні засади викладання диригування, поєднуючи класичні європейські традиції з українським музичним контекстом. Саме їхні учні стали першими представниками української диригентської школи, що визначили подальший напрям її розвитку.

Однією з ключових фігур у формуванні кафедри став Микола Малько – диригент і педагог світового рівня, який у 1920-х роках започаткував спеціалізовану диригентську освіту в Україні. Його педагогічна система, спрямована на комплексний розвиток технічних і художньо-виразних навичок студентів, визначила стандарти

---

¹ Гамкало, І., 2007. Диригентське мистецтво. У кн.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк, ред. *Енциклопедія Сучасної України*. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України.

² Стецький, І., 2025. Диригент-педагог: на прикладі творчої діяльності маестро Ділявера Османова. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 85(3), сс.56–63. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/85-3-7>

професійної підготовки диригентів. Завдяки М. Мальку кафедра опинилася в центрі найкращих виконавських традицій, що й досі впливають на методику викладання.

Після Другої світової війни, у 1948 році, кафедру очолив заслужений діяч мистецтв Олександр Климов, який зробив вагомий внесок в удосконалення оркестрової практики й навчальних програм. Саме з його ініціативи та підтримки було створено відділ оперно-симфонічного диригування, він запросив працювати в ньому видатних диригентів Натана Рахліна, Володимира Пірадова, Веніаміна Тольбу. На початках цей підрозділ входив до складу кафедри хорового диригування. Його учнями були відомі диригенти України Микола Гозулов, Олег Рябов, Ігор Блажков, Вадим Гнедаш. Діяльність відзначалась пошуком балансу між класичною європейською диригентською школою та унікальними українськими музичними особливостями.

З 1978 року відділ оперно-симфонічного диригування очолював професор Михайло Канерштейн – видатний педагог, котрий здійснив визначний вклад як у практичну, так і навчальну частину підготовки фахівців у цій галузі. Завдяки його ініціативі до педагогічного колективу кафедри увійшли провідні диригенти Константин Сімеонов і Стефан Турчак. У класі професора М. Канерштейна сформувалася ціла плеяда визначних українських диригентів, серед яких Володимир Кожухар, Олексій Гуляницький, Євген Дущенко, Аллін Власенко, Роман Кофман та інші. Значна частина цих випускників у подальшому очолювала провідні музичні колективи країни та займала викладацькі посади на кафедрі.

Саме в період керівництва Михайла Канерштейна відділ оперно-симфонічного диригування було реорганізовано. Створення кафедри передбачало запровадження п'ятирічного навчального курсу, розробленого за чіткою і детальною програмою. Однією з характерних особливостей новоствореного структурного підрозділу став прийом студентів, які вже мали вищу музичну освіту, що свідчить про підвищення рівня професійної підготовки та специфіки навчального процесу.

У період з 1986 до 1989 року посаду першого завідувача окремої кафедри оперно-симфонічного диригування обіймав народний артист СРСР, лауреат Державної премії імені Тараса Шевченка, видатний диригент Стефан Турчак. То був діяч, який вивів українську диригентську школу на європейський рівень завдяки активній міжнародній діяльності та впровадженню інноваційних педагогічних практик. Саме під його керівництвом українська музика вперше здобула широке визнання на європейській сцені. Сучасні критики відзначали його виконавську майстерність і творчий стиль, порівнюючи з такими всесвітньо відомими диригентами, як Герберт фон Караян, Клаудіо Аббадо. Маестро Турчак був першим виконавцем численних творів сучасних українських композиторів, що суттєво сприяло популяризації національної музики як у країні, так і за її межами.

Водночас педагогічна діяльність Стефана Турчака мала значний вплив на формування нової генерації диригентів. Під його керівництвом виховалися такі знамітці, як Олексій Баклан – народний артист України, диригент Національної опери України; Володимир Шейко – народний артист України, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка; Олександр Барвінський – заслужений діяч мистецтв України; Едуард Сенько та інші. Внесок маестро Турчака в розвиток української диригентської школи є вагомим і продовжує залишатися визначальним у сучасному музичному процесі.

З 1989 до 2000 року кафедру оперно-симфонічного диригування очолював видатний маестро Євген Дущенко – народний артист України, творчість якого була щільно пов'язана з провідними музичними колективами держави. Він є засновником першого в Україні музичного театру для дітей – Київського муніципального академічного театру опери та балету (КМАТОБ) для дітей і юнацтва, що суттєво розширило можливості практичної підготовки студентів у сфері оперної режисури та

диригування. Це, своєю чергою, сприяло розширенню репертуару та підвищенню професійного рівня випускників.

Із 1959 року він очолював оркестр Харківської філармонії, а з 1963-го обіймав посаду головного диригента Харківського театру опери та балету. У 1983-му Євген Дущенко став одним із засновників та першим головним диригентом першого в Україні музичного театру, відомого сьогодні як «Київська опера». Цей театр слугує важливим майданчиком для творчої діяльності вихованців НМАУ ім. П. І. Чайковського, зокрема кафедри оперно-симфонічного диригування.

Під керівництвом Євгена Дущенко сформувалася плеяда талановитих диригентів, які продовжили традиції наставника не лише в Україні, а й за її межами. Серед них – народний артист України Віктор Янко, директор і головний диригент Харківської обласної філармонії; Шаліко Палтаджян; Віктор Мутін; Сергій Протопопов; Анатолій Бойченко; Оксана Мадараш – народна артистка України, диригентка Київського національного академічного театру оперети та інші.

Важливою віхою у розвитку київської диригентської школи стало відкриття в 1995 році асистентури-стажування. Слід підкреслити, що Національна музична академія України імені П. І. Чайковського – один із небагатьох вищих навчальних закладів світу, де для диригентів-початківців створено сприятливі умови для набуття практичних навичок, які є надзвичайно важливими на початкових етапах професійної підготовки.

Окрім активної викладацької діяльності, педагогічний склад кафедри здійснює значну науково-дослідницьку роботу, яка включає участь у конференціях, публікації та видання фахової літератури, а також ведення роботи з удосконалення та розширення фондів Національного радіо. Водночас викладачі кафедри підтримують активну концертну діяльність як на території України, так і за її межами.

Від 2000 року завідувачем кафедри оперно-симфонічного диригування є народний артист України, професор Віктор Здоренко. Його професійна діяльність понад три десятиліття нерозривно пов'язана з НМАУ ім. П. І. Чайковського. Почавши працювати в академії з 1974 року як диригент оперної студії, маестро й досі передає студентам фундаментальні знання і навички. Значна увага приділяється не лише технічній підготовці, а й формуванню національної ідентичності через диригентську практику. Серед його випускників – Сергій Золотарьов, Дмитро Кравченко, Ділявер Османов – заслужений діяч мистецтв України, художній керівник і головний диригент Студентського симфонічного оркестру академії, диригент Київського національного академічного театру оперети; Іліа Інаїшвілі; Іван Остапович – головний диригент Академічного симфонічного оркестру Луганської обласної філармонії; Роман Будзьяк – диригент «Київської опери», Максим Гусак – головний диригент Національного президентського оркестру, Богдан Івахів, Олена Єфремова та інші.

Серед вихованців кафедри – знані диригенти, які є гордістю не лише академії, а й України загалом. Серед них – народні артисти України, видатні діячі музичного мистецтва, лауреати престижних диригентських конкурсів, керівники провідних симфонічних оркестрів, а також диригенти оперних і музично-драматичних театрів країни.

До недавнього часу тут працювали надзвичайно талановиті й усесвітньо відомі викладачі – метри диригентського мистецтва, які підготували не одне покоління висококваліфікованих диригентів.

Роман Кофман – народний артист України, професор, багаторічний керівник Студентського симфонічного оркестру академії, головний диригент Академічного симфонічного оркестру Національної філармонії України. З-поміж його випускників – народні артисти України Микола Дядюра – головний диригент Національної опери України; Герман Макаренко – головний диригент і художній керівник оркестру

«Київ-Класик», диригент НОУ; Богдан Пліш – головний хормейстер НОУ та головний диригент Ансамблю камерної музики імені Бориса Лятошинського. Також серед випускників – заслужені діячі мистецтв України Олександр Долінський, Ігор Палкін, Ігор Ярошенко; заслужені артисти України Віктор Олійник (диригент НОУ), Сергій Солонько (головний диригент і художній керівник Симфонічного оркестру КДМЛ ім. М. В. Лисенка), а також Кирило Карабиць, Айдар Торибаєв, Михайло Мороз та інші.

Вадим Гнедаш – народний артист України, професор, головний диригент і художній керівник Академічного симфонічного оркестру Національного радіо України. Серед його вихованців – народні артисти України Святослав Литвиненко (професор академії, диригент КНАТО), Віктор Здоренко (професор академії), В'ячеслав Редя, Ігор Андрієвський (головний диригент і художній керівник Камерного оркестру академії), Алла Кульбаба (диригентка НОУ), В'ячеслав Самофалов. Серед заслужених діячів мистецтв – Дмитро Морозов (головний диригент ХНАТОБ), Сергій Дідок (головний диригент КНАТО), Йосип Франц (художній керівник і головний диригент Симфонічної капели «Ренесанс»), Володимир Врублевський (диригент Одеського національного академічного театру опери та балету) та інші.

Аллін Власенко – народний артист України, професор, диригент Національної опери України. Серед його учнів – Володимир Сіренко, народний артист України, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка; заслужена діячка мистецтв України Наталя Пономарчук (головна диригентка Київського камерного оркестру); заслужена артистка України Вікторія Жадько; Іван Чередніченко (головний диригент Львівської національної опери); Сергій Голубничий (головний диригент Оперної студії НМАУ), Іван Корінь (диригент НАОНІ) та інші.

Володимир Кожухар – народний артист України, професор, диригент Національної опери України. Серед його вихованців Микола Лисенко – заслужений працівник культури України, Павло Багінський, Тетяна Сенько (диригент Академічного симфонічного оркестру Національного радіо України) та інші.

Ігор Палкін – заслужений діяч мистецтв України, професор, художній керівник і головний диригент Симфонічного оркестру академії, диригент Академічного симфонічного оркестру Національної філармонії України. Серед його учнів Наталя Стець – музична керівниця НФУ, Сунь Айдзюнь (Китай), Шахрух Фатізаде (Іран) та інші.

На сучасному етапі кафедра оперно-симфонічного диригування вирізняється високим рівнем професійної компетентності викладацького складу. До нього входять: народний артист України, професор, завідувач Віктор Здоренко; заслужений діяч мистецтв України, професор Ділявер Османов; народні артисти України, професори Володимир Шейко та В'ячеслав Самофалов; народна артистка України, в. о. доцентки Алла Кульбаба; заслужений діяч мистецтв України, доцент Сергій Дідок; заслужений артист України, викладач Віктор Плоскіна; в. о. доцента Сергій Голубничий; доктор мистецтва, викладач Артем Олексієнко; викладач Іван Стецький.

Упродовж багаторічної діяльності кафедра підготувала значну кількість висококваліфікованих фахівців, більшість із яких успішно реалізують професійний потенціал у провідних музичних колективах як в Україні, так і за її межами. Виконавська та педагогічна майстерність викладачів, їхній практичний досвід і творча активність суттєво впливають на формування сучасної київської диригентської школи. Водночас вони визначають ціннісні орієнтири розвитку української музичної культури, гідно репрезентуючи її на міжнародному рівні.

Перспективи подальших наукових досліджень полягають у комплексному аналізі впливу міжнародних культурних обмінів на українську диригентську школу, розробці сучасних освітніх моделей підготовки диригентів у контексті глобалізаційних процесів і детальнішому вивченні педагогічної спадщини провідних діячів кафедри.

Висновки. Аналіз діяльності кафедри оперно-симфонічного диригування Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського свідчить про її визначну роль у становленні та розвитку національної диригентської школи, а також у формуванні висококваліфікованих фахівців, які є провідниками музично-культурних традицій України як на вітчизняному, так і міжнародному рівнях. Серед випускників кафедри – народні артисти України, заслужені діячі мистецтв, лауреати престижних диригентських конкурсів, головні диригенти оперних театрів, симфонічних оркестрів та інших провідних музичних установ країни.

Високий рівень підготовки майбутніх диригентів забезпечувався завдяки діяльності видатних педагогів і митців, які не лише здійснювали професійну підготовку студентів, але й закладали міцні підвалини для подальшого розвитку української диригентської школи. Багаторічна педагогічна та виконавська діяльність стала основою формування потужної генерації диригентів, які гідно продовжують справу наставників.

Таким чином, кафедра оперно-симфонічного диригування Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського є авторитетним освітньо-культурним осередком, що забезпечує неперервність традицій українського диригентського мистецтва, сприяє інтеграції національного музичного виконавства у світовий культурний контекст і залишається важливим чинником розвитку музичної освіти в Україні.

*Стаття надійшла до редакції 10.11.2025
Отримано після доопрацювання 18.11.2025
Прийнято до друку 26.11.2025*

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ І ДЖЕРЕЛ

1. Гамкало, І., 2007. Диригентське мистецтво. У кн.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк, ред. *Енциклопедія Сучасної України*. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України.
2. Скрипник, Г. А, ред., 2016. *Історія української музики: у 7 томах. Т. 1. Кн. 1*. Київ: Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Т. Рильського.
3. Стецький, І., 2025. Диригент-педагог: на прикладі творчої діяльності маестро Ділявера Османова. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 85(3), сс.56–63. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/85-3-7>

REFERENCES

1. Hamkalo, I., 2007. Dyryhentske mystetstvo. In: I. M. Dziuba, A. I. Zhukovskyi, M. H. Zhelezniak, eds. *Entsyklopediia Suchasnoi Ukrainy* [Encyclopedia of modern Ukraine]. Kyiv: Instytut entsyklopedychnykh doslidzhen NAN Ukrainy.
2. Skrypnyk, H. A, ed., 2016. *Istoriia ukrainskoi muzyky: u 7 tomakh* [History of Ukrainian music: in 7 volumes]. Vol. 1. B. 1. Kyiv: Instytut mystetstvoznavstva, folklorystyky ta etnolohii imeni M. T. Rylskoho.
3. Stetskyi, I., 2025. Conductor-teacher: on the example of the maestro's creative activity Dilyavera Osmanova [Dyryhent-pedahoh: na prykladi tvorchoi diialnosti maestro Dilyavera Osmanova]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, 85(3), pp.56–63. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/85-3-7>

OSMANOV DILIAVER, ZDORENKO VIKTOR

Osmanov Diliaver, Honored Art Worker of Ukraine, Associate Professor, Professor of the Department of Opera and Symphony Conducting National Music Academy of Ukrainian National Tchaikovsky Academy of Music (Kyiv, Ukraine).

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7883-3828>

Viktor Zdorenko, People's Artist of Ukraine, Associate Professor, Professor of the Department of Opera and Symphony Conducting National Music Academy of Ukrainian National Tchaikovsky Academy of Music (Kyiv, Ukraine).

ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0003-4087-460X>

THE ROLE OF THE DEPARTMENT OF OPERA AND SYMPHONY CONDUCTING AT THE UKRAINIAN NATIONAL TCHAIKOVSKY ACADEMY OF MUSIC IN PRESERVING AND DEVELOPING THE UKRAINIAN CONDUCTING SCHOOL

Abstract. The development of the Ukrainian conducting school is a key factor in shaping the national artistic space and preserving Ukraine's cultural identity. The Department of Opera and Symphony Conducting at the Ukrainian National Tchaikovsky Academy of Music serves as a strategic center for training highly qualified conductors, combining traditional European approaches with the national musical context. The relevance of this study is determined by the need for a comprehensive understanding of the department's role in forming professional mastery, developing the national conducting tradition, and integrating Ukrainian music education into the global cultural space.

The study aims to comprehensively examine the role of the Department of Opera and Symphony Conducting at the Ukrainian National Tchaikovsky Academy of Music in preserving, developing, and transforming the Ukrainian conducting school, analyzing its contribution to the formation of the national artistic tradition, and integrating it into the modern international educational and cultural context. The scientific novelty lies in the systematic combination of historical, pedagogical, and methodological aspects of the department's activities, which allows assessing its strategic role in shaping the modern Ukrainian conducting school.

A comprehensive scientific and methodological approach was applied, including the analysis of historical and biographical sources, pedagogical programs, curricula, musicological publications, and the professional activities of the department's faculty and alumni. The study combines historical and cultural analysis with the description of practical activities, allowing for the systematization of the department's contribution to the development of the national conducting tradition and international integration.

It was established that the Department of Opera and Symphony Conducting has served for over a century as a key center for training conductors, ensuring the continuity of professional traditions, developing creative individuality, and maintaining a national performance style. Distinguished educators and maestros – including S. Turchak, Y. Dushchenko, M. Kanershtein, V. Zdorenko, and others – have trained a generation of highly skilled alumni who continue the traditions of the Ukrainian conducting school in national and international musical ensembles.

The study demonstrates the effectiveness of combining classical conducting approaches with modern educational and digital practices, enabling the department to respond to the challenges of globalization and wartime transformations. The results highlight the department's significance as a strategic center of artistic education, contributing to the development of Ukrainian musical culture, enhancing its international reputation, and training highly qualified specialists capable of integrating national art into the contemporary global cultural discourse.

Keywords: Ukrainian conducting school, Department of Opera and Symphony Conducting, music education, Ukrainian National Tchaikovsky Academy of Music, performing tradition, national musical culture, symphonic conducting.